

AUGUST 2022
ERHVERVSSTYRELSEN

TEKNOLOGISAMARBEJDE I REGION SJÆLLAND

SLUTEVALUERING

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Socialfond

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Fond
for Regionaludvikling

Vi investerer i din fremtid

COWI

AUGUST 2022
ERHVERVSSTYRELSEN

TEKNOLOGISAMARBEJDE I REGION SJÆLLAND

SLUTEVALUERING

PROJEKTNR.	A072630
DOKUMENTNR.	224.S
VERSION	0.5
UDGIVELSESDATO	25.08.2022
UDARBEJDET	LEFV
KONTROLLERET	SISR
GODKENDT	

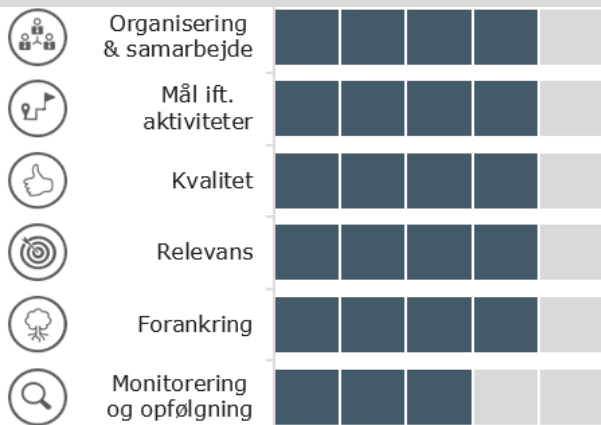
INDHOLD

1	Resumé: Teknologisamarbejde i Region Sjælland	1
2	Fakta om projektet	2
2.1	Projektets effektkæde	3
3	Overordnet status	3
4	Projektets implementering	4
5	Fremdrift og målopnåelse	8
5.1	Fremdrift ift. aktiviteter og milepæle	8
5.2	Målopnåelse i forhold til output	9
6	Effektvurdering	11
6.1	Forudsætninger for effektskabelse	11
6.2	Forventninger til effekter	12
6.3	Indsatsens effektmål	13
7	Anbefalinger og læring	14

1 Resumé: Teknologisamarbejde i Region Sjælland

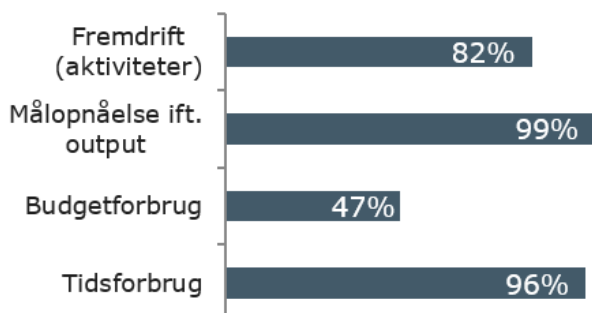
Projektets implementering

Gennemsnitlig score (skala: 0-5) **4,0**

Projektet har haft en klar intern organisering, og der er løbende foretaget relevante rolle- og ansvarsmæssige tilpasninger i takt med indsatsen er blevet gennemført. Virksomhederne har fået øget deres innovationsniveau, og projektet er lykkedes med at etablere vidensbroer. Innovationsforløbene har bibragt virksomhederne et stort videns- og udviklingsmæssigt løft, hvorfor adgangen til forskningsverden har været afgørende. Virksomhederne har været yderst tilfredse med deres innovationsforløb, og forskerne har fundet det givende at se, hvordan deres kompetencer kan bidrage ind i hurtige og innovative processer. Generelt er virksomhedernes innovationsniveau øget, og metoden vedr. etablering af vidensbroer videregives.

Målopnåelse

På evalueringstidspunktet har projektet overpræsteret på hovedparten af de opstillede outputmål og realiseret størstedelen af aktivitetsmålene. Flere af projektets virksomheder har været påvirket af COVID-19 situationen ift. levering af materialer, hvilket bl.a. har været en af årsagerne til, at nogle af de deltagende virksomheders innovative produkter/services ikke har været testet/valideret på evalueringstidspunktet.

Projektet har et stort underforbrug af midler på evalueringstidspunktet, hvorfor aktivitetsomkostningerne ikke har været som budgetteret. Det skal dog hertil bemærkes, at udgifterne fra den seneste afrapportering ikke er medtaget, da sagsbehandlingen af denne endnu ikke er afsluttet, hvorfor procentsatsen ikke er retvisende for projektets forbrug på evalueringstidspunktet.

Effektvurdering

Andelen af virksomheder der har fået forbedret deres innovationsniveau, efter deres deltagelse i projektet, er høj. Dertil er projektet lykkedes med at skabe gode innovationssamarbejder, der har muliggjort at virksomhederne har kunnet markedsintroducere nye produkter og/eller services. Vi vurderer at projektet har bidraget til at der er blevet etableret det forventede antal nye og innovative virksomheder, hvorfor vi vurderer, at projektet har formået at øge innovationsniveauet, og herunder produkt- og serviceudviklingen, hos de deltagende virksomheder.

2 Fakta om projektet

Dette afsnit indeholder en kort beskrivelse af projektets formål og baggrund samt en gengivelse af de vigtigste baggrundsoplysninger for projektet (tekstboks). Afsnittet afsluttes med en illustration af projektets 'effektkæde'.

Overordnet
projektbeskrivelse

I Teknologisamarbejde i Region Sjælland (Tidligere DTU Reaktor) har formålet været at etablere innovationsforløb (samarbejder) mellem SMV'er og forskere fra vidensinstitutioner i Region Sjælland, med udgangspunktet hos DTU, om udvikling af nye produkter eller services. Formålet har samlet set været at øge innovationsniveauet blandt de deltagende virksomheder.

Dette har projektet søgt igennem følgende aktiviteter:

- > Screening og match af deltagervirksomheder med et identificeret innovationsbehov
- > Etablering af innovationssamarbejder mellem virksomheder og vidensinstitution (konsortier)
- > Afholdelse af videndelingsseminarer/netværksaktiviteter på tværs af virksomhedskonsortier
- > Test og validering af prototyper vha. forskningsfaciliteter og blandt relevante målgrupper
- > Udarbejdelse af casekatalog over 'best practices'

DTU Link, under DTU Skylab, har varetaget projektledelsen og de øvrige projektaktiviteter.

Figur 1 Kort info om indsatsen

FAKTA-BOKS	
Tilskudsmodtager:	DTU Risø
Sagsbehandler:	Gunvor Pedersen Mejlholm
Finansieringskilde:	Regionalfonden (ERDF)
Indsatsområde:	Innovationssamarbejder (ERDF-1)
Samlet budget:	DKK 31,4 mio.
Bevillingsperiode:	01.01.2018 - 31.08.2022

2.1 Projektets effektkæde

I dette afsnit beskrives hvilke effekter, det er hensigten at skabe med de bevilgede midler, samt hvordan disse effekter skal tilvejebringes. Effektkæden er udarbejdet på baggrund af projektansøgningen og efterfølgende tilrettet på baggrund af interviews med sagsbehandler og projektleder. Figuren nedenfor giver således et overblik over indsatsens primære aktiviteter, output af disse samt de effekter, som indsatsen på længere sigt forventes at bidrage til.

Figur 2 Rationalet bag indsatsen illustreret via en effektkæde

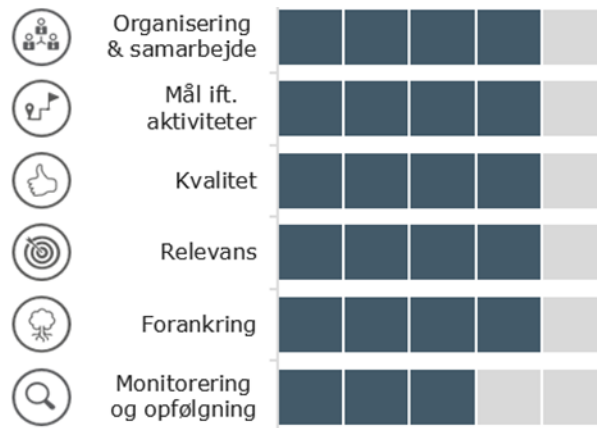
Hovedaktiviteter	→	Output	→	Effekter
<ul style="list-style-type: none"> • Screening og match af deltagervirksomheder med et identificeret innovationsbehov • Etablering af innovationssamarbejder mellem virksomheder og vidensinstitution • Afholdelse af videndelingsseminarer/netværksaktiviteter på tværs af virksomhedskonsortier • Test og validering af prototyper vha. forskningsfaciliteter og blandt relevante målgrupper • Udarbejdelse af casekatalog over 'best practices' 		<ul style="list-style-type: none"> • Virksomheder udvikler produkter eller services, der er nye på markedet og/eller for virksomheden selv • Virksomhedernes netværk og vidensdeling er styrket 		<ul style="list-style-type: none"> • Øget innovationsniveau i deltagervirksomheder

3 Overordnet status

På evalueringstidspunktet har projektet realiseret hovedparten af de opstillede aktivitetsmål. Virksomhedernes forløb har i varierende grad været påvirket af COVID-19 situationen, hvilket har gjort, at flere af forløbene har strukket sig over en længere periode en planlagt. Dette skyldtes bl.a. udfordringer med produktion og levering af materialer, kontakt til leverandører samt usikre markeder. Disse udfordringer har gjort, at projektholder i en periode har været afventende med at sætte nye forløb i gang. På baggrund af de udfordringer og betingelser som COVID-19 situationen har stillet er projektet blevet forlænget af to omgange og målopnåelsen er tilsvarende blevet opjusteret, sidstnævnte bl.a. som følge af en tillægsbevilling.

4 Projektets implementering

I dette afsnit præsenterer vi vores vurdering af projektets implementering ud fra seks faste evalueringsparametre. Figuren nedenfor giver et overblik over evalueringens konklusioner i forhold til de seks parametre.

Organisering og samarbejde

Projektet har haft en klar intern organisering, og der er undervejs foretaget relevante rolle- og ansvarsmæssige tilpasninger. Projektet har haft en klar intern organisering, der har været funderet i og varetaget af DTU Link. Projektholdet har således forestået samtlige projektaktiviteter, hvilket de vurderer har sikret hurtig og effektiv sparring samt problemløsning. De tilknyttede forretningsudviklere, under DTU Link, har haft de indledende møder med virksomhederne, forstået match mellem virksomhed og forsker, og løbende haft kontakt med virksomhederne undervejs. Oprindeligt skulle Erhvervshus Sjælland have forestået rekrutteringen, men som bemærket i midtvejsevalueringen viste det sig hurtigt, at Erhvervshuset i praksis ikke havde tilstrækkeligt kendskab til relevante højteknologiske virksomheder. Projektholder påpeger i den sammenhæng, at Erhvervshusets rolle på den baggrund blev omskrevet, og at de i stedet har deltaget i de afholdte exit-pitch, hvor de har kunnet indgå i dialog med virksomhederne og hjælpe dem videre i eventuelt andre forløb. Det er vores vurdering, at dette tiltag gør, at indsatsen også tænkes ind i det resterende erhvervsfremmesystem, og samtidig sikrer, at virksomhederne hjælpes videre efter endt innovationsforløb. Samlet set vurderer vi, at projektet har haft en tydelige organisering, og at der undervejs er foretaget relevante rolle- og ansvarsmæssige tilpasninger.

Sammenhæng ml. aktiviteter og mål

Virksomhederne har fået øget deres innovationsniveau, og projektet er lykkedes med at etablere nye vidensbroer. Projektets formål har været at etablere innovationsforløb (samarbejder) mellem SMV'er og forskere fra vidensinstitutioner i Region Sjælland, om udvikling af nye produkter eller services. Formålet har samlet set været at øge innovationsniveauet blandt de deltagende teknologivirksomheder.

De interviewede virksomheder forklarer, at de på grund af deres deltagelse i projektet har fået øget deres innovationsniveau og herunder udviklet produk-

ter/services, hurtigere, end hvad de ellers ville have gjort. Vi vurderer i den forbindelse, at innovationsforløbet har ført til nye vidensbroer, hvilket vi fra andre projekter ved kan være barrierefyldt. Vi bemærker dog, at projektets forløb særligt er blevet anvendt af de yngre virksomheder (CVR-nummer under tre år), hvilket vidner om, at det særligt er de nyetablerede virksomheder der har behov for sparring og hjælp til produktudvikling. De ældre virksomheder (CVR-nummer over tre år) er ofte i drift og har dermed typisk andre behov. I den forbindelse ser vi samtidig en udfordring ved, at de rekrutterede virksomheder, ifølge projektholder, primært har været placeret i nærområdet, da det har været svært at nå ud til dem der har været placeret geografisk langt væk, til trods for at projektet har været i dialog med kommunerne på Sjælland. Af den årsag er der givetvis SMV'er og startups, som ikke har været tæt på, eller hørt om tilbuddet på DTU Risø, der har uforløste innovationspotentialer, hvilket kan have stået i vejen for et bredt innovationsløft i regionen (se læringspunkt 4). Vi bemærker dernæst at projektet har været udfordret ift. konsortiedannelsen mellem virksomhederne (på evalueringstidspunktet er 54 % af det målsatte niveau realiseret). Intentionen om at sikre synergi mellem virksomhederne, og skabe et bedre afsæt for innovation, synes dermed ikke at være lykkedes. Fra andre projekter ved vi, at det kan være svært at bringe virksomhederne sammen i innovationsforløb, hvilket ligeledes synes at have været tilfældet i nærværende projekt. Projektholder oplyser, at virksomhedernes markedsområder i mange tilfælde har været for forskellige, og at det derfor har været i relativt få tilfælde, at virksomhederne har fundet det meningsfuldt at indgå i konsortier. Vi vurderer dog samlet set, at projektet har været funderet på et velargumenteret rationale, og at innovationsforløbene har sikret at de deltagende virksomheders innovationsniveau er blevet løftet markant.

Kvalitet,
målgruppens
oplevelse

Virksomhederne har været yderst tilfredse med deres innovationsforløb, og forskerne finder det givende at se hvordan deres kompetencer kan bidrage ind i hurtige og innovative processer. De interviewede virksomheder er alle tilfredse med deres udbytte af deres forløb. Der er enighed om, at projektets fleksible rammer har skabt rum for udvikling og målretning, i samspil med den tilknyttede forsker, og de har oplevet det som et privilegium at have adgang til den viden og de værkstedsfaciliteter, som forskerne og DTU har stillet til rådighed. Samtidig fremhæver de, at de har oplevet forløbet som en tillidsfuld og samarbejdsdreven proces. Et vigtigt aspekt hertil, fremhæver de, har været det innovationsmiljø, som flere af dem har benyttet sig af hos DTU Link på Risø. De vurderer, at nærheden til såvel forskere som laboratoriefaciliteterne har understøttet en hurtigere og mere smidig proces og ført til et udvidet netværk (se læringspunkt 2). Virksomhederne fremhæver dernæst, at i forhold til andre projekter/forløb, de har deltaget i, der har dette været det ultimativt nemmeste hvad angår administration, udlæg og fleksibilitet, hvilket har påvirket deres oplevelse af forløbet positivt (se læringspunkt 3).

Forskerne finder de komprimerede innovationsforløb effektive, da samarbejdet hurtigt etableres og at man hurtigere ser resultater kontra typiske lange forskningsprojekter. De fremhæver at de finder det givende at arbejde med innovation i relation til erhvervet, og på den måde kan se, hvordan deres kompetencer kan komme i spil i SMV'er, og være med til at minimere deres vej til markedet.

Deres mulighed for at deltage i sådanne forløb, og deres tilgængelighed undervejs, er imidlertid betinget af deres øvrige opgaver, da deres timer ikke dækkes af de midler der stilles til rådighed. Det kræver derfor ofte en særlig interesse, hos den enkelte forsker, at indgå i disse samarbejder.

Relevans, målgruppens oplevelse

Innovationsforløbene bibringer virksomhederne et stort videns- og udviklingsmæssigt udbytte, hvorfor adgangen til forskningsverden er afgørende. Interview med virksomhederne viser, at de alle har fundet innovationsforløbet yderst relevant. De vurderer, at de uden forløbet ikke ville have opnået adgang til den viden og udvikling, som de har fået i regi af projektet. De har således udviklet sig hurtigere og i et større omfang, end hvad de ellers ville have gjort. Nogle af virksomhederne pointerer endda, at havde det ikke været for projektet, så havde virksomheden formentlig ikke eksisteret i dag. Virksomhederne fremhæver dertil, at adgangen til forskningsverden har været afgørende, da de uden den ikke havde opnået den indsigt og innovation, som de står med i dag. De mener derfor, at DTU Link's rolle, som brobygger og formidler, har været uundværlig.

De interviewede forskere fremhæver at SMV'erne ofte mangler en objektiv aktør at sparre med, hvorfor de mener, at innovationsforløbet har talt ind i et stort behov. Dertil påpeger de, at i og med teknologiudvikling ofte er en svær, ofte langtrukket og kompliceret proces, så er det yderst meningsfuldt, at der skabes innovative samarbejder til og med forskningsverden.

Forankring af output

Virksomhedernes innovationsniveau er øget, og metoden vedr. etablering af vidensbroer videregives. På evalueringstidspunktet vurderer de interviewede virksomheder, at de har fået udviklet nye produkter og services, hvilket har skabt øget salg og omsætning, samt i nogle tilfælde også adgang til nye markeder. Virksomhederne vurderer samlet set, at de med deres deltagelse har fået øget deres innovationsniveau betydeligt. Vi vurderer, at virksomhedernes udbytte af innovationsforløbet er velforankret, og at forskersamarbejdet har skabt forudsætninger for vækst og udvikling hos dem. Innovationsmiljøet hos DTU Link lever videre efter projektperioden, da flere af de virksomheder, der under projektperioden gratis har haft plads derude, nu vælger at betale for at leje sig ind. Det er vores vurdering, at det illustrerer et tydelig behov hos virksomhederne, og styrker den fremadrettede forankring. Nogle af virksomhederne skal videre i andre projekter, og enkelte er i gang med at udarbejde EUDP-ansøgninger. Projektholder har dernæst samlet op på projektets erfaringer via en afslutningskonference og et online casekatalog, og er i gang med at udarbejde en erfaringsopsamling vedr. projektets metode (hvad kræver det at rekruttere virksomheder, finde de rette forskere og at etablere en vidensbro), som skal overleveres til Erhvervshus Sjælland og klyngerne (projektholder har været i dialog med/haft følgende klynger i tankerne: MADE, CLEAN, Energy Cluster Denmark, Bio & Food Cluster Denmark og DigitalLead). På den baggrund vurderer vi, at der er potentiale for at projektets erfaringer kan videreføres i nye programmer og forløb.

Monitorering og opfølgning

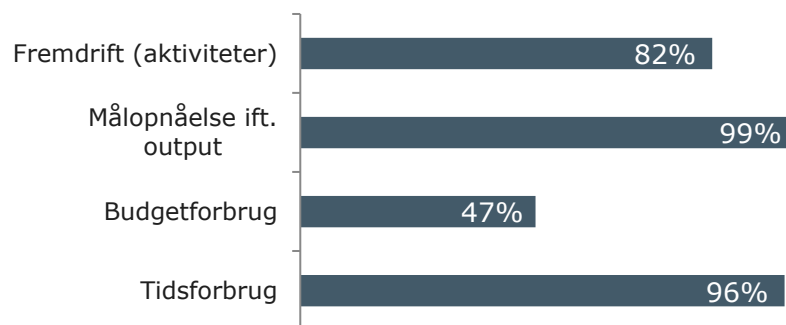

Opfølgning med virksomhederne er foregået på et uformelt og ad hoc-præget niveau, men har været en integreret del af projektet. DTU Links forretningsudviklere har haft en uformel, løbende og tæt dialog med

de deltagende virksomheder. Forretningsudviklernes opfølgingspraksis har foregået på ad hoc-basis, men fokus har været centreret om deltagernes fremdrift, eventuelle udfordringer, samt udbytte og tilfredshed af innovationsforløbet. Der har derfor været en tæt føling med, hvad der har rørt sig hos de enkelte deltagervirksomheder, hvilket vi vurderer har været befordrende for projektets gennemførelse og værdiskabelse. Den tætte dialog og føling med virksomhederne vurderer vi dernæst har været understøttet af, at flere af virksomhederne har haft deres daglige gang hos DTU Link. Den tætte opfølgning med virksomhederne har bl.a. givet anledning til, at flere virksomheder har ændret fokus og retning undervejs, hvilket virksomhederne har fundet afgørende for deres innovationsforløb, da deres hverdag og markeder ikke er statiske. Vi vurderer således, at det har været positivt at virksomhed og forsker, i innovationsforløbet, har kunnet bevæge og udvikle sig sammen, og i en relevant og meningsfuld retning. Dog ville en større systematik i opfølgningen, som påpeget ved midtvejsevaluering, havde været gavnlig ift. at dokumentere den anvendte metode.

5 Fremdrift og målopnåelse

Afsnittet indeholder en kort fremstilling af status for projektets fremdrift i forhold til henholdsvis aktiviteter/milepæle og outputmål på evalueringstidspunktet. Nedenstående figur præsenterer den overordnede status på projektets fremdrift via fire overordnede indikatorer: fremdrift ift. aktiviteter, tid og budgetforbrug (afsnit 5.1) samt målopnåelse ift. outputmål (afsnit 0).

5.1 Fremdrift ift. aktiviteter og milepæle

Afsnittet beskriver kort projektets overordnede fremdrift i forhold til de aktiviteter og/eller milepæle, som er opsat for projektet.

Status på evalueringstidspunktet er, at 82 % af de opstillede aktivitetsmål er nået, beregnet som et simpelt gennemsnit. Status på opnåelsen af aktivitetsmålene fremgår af tabellen nedenfor.

Figur 3 Status ift. de opstillede aktivitetsmål på evalueringstidspunktet

Aktivitetsmål	Mål i Projektperioden	Status	Målopnåelse i procent
A1: Screening og match af virksomhedskonsortier	57	62	+100 %
A2: Definition og aftaler om Innovations-samarbejder samt gearing og forankring i virksomheden	28	15	54 %
A3: Test og validering af prototyper vha. forskningsfaciliteter	57	57	100 %
A4: Validering af løsninger blandt relevante målgrupper	57	43	75 %

Projektet har realiseret hovedparten af de opstillede aktivitetsmål. Hvad angår konsortiedannelse (A2) ses det, og som tidligere nævnt, at aktiviteten, ifølge projektholder, viste sig at være mindre relevant for virksomhederne i praksis, hvorfor denne har været svær at realisere. Derudover har flere af projektets virksomheder været påvirket af COVID-19 situation ift. levering af materialer, hvilket bl.a. har været en af årsagerne til, at nogle af de deltagende virksomheders innovative produkter ikke har været testet/valideret på evalueringstidspunktet.

Budget- og tidsforbrug

Nedenfor præsenteres projektets budget- og tidsforbrug på evalueringstidspunktet.

Figur 4 Budget- og tidsforbrug på evalueringstidspunktet

	Total budget	Forbrug d.d.	Procentvist forbrug
Budgetforbrug (mio. DKK)	31,4	14,7	47 %
Tidsforbrug (måneder)	55	53	96 %

På evalueringstidspunktet har projektet et stort underforbrug af midler, hvorfor aktivitetsomkostningerne ikke har været som budgetteret. Projektholder oplyser at det givetvis skyldtes at timer fra forskere er blevet brugt langt senere end planlagt, grundet covid, og dels da en række forløb er trukket ud, hvilket har påvirket igangsættelsen af nye forløb. Om end forventer projektholder dog, at en del af underforbruget vil blive brugt. Dernæst, og som tidligere bemærket, så er udgifterne fra den seneste afrapportering ikke medtaget i ovenstående, da sagsbehandlingen af denne endnu ikke er afsluttet. Procentsatsen er derfor ikke retvisende for projektets forbrug på evalueringstidspunktet.

5.2 Målopnåelse i forhold til output

Afsnittet beskriver kort status i forhold til de outputmål, som er opsat for projektet.

På evalueringstidspunktet er 88 % af de opstillede outputmål nået, beregnet som et simpelt gennemsnit. Status for de enkelte målsætninger er gengivet i tabellen nedenfor.

Figur 5 Status ift. de opstillede outputmål på evalueringstidspunktet

	Målsætning	Status på evaluerings- tidspunktet	Procentvis målopnåelse
B1: Antal virksomheder, som modtager støtte	57	62	+100 %
B2: Antal virksomheder, der samarbejder med forskningsinstitutioner	57	61	+100 %
B3: Private investeringer, som matcher offentlig støtte til innovations- og F&U-projekter (mio. kr.)	6,3	-	-
B4: Antal virksomheder, der har modtaget støtte med henblik på at introducere produkter, der er nye på markedet	16	25	+100 %
B5: Antal virksomheder, der har modtaget støtte med henblik på at introducere produkter, der er nye for virksomheden	16	24	+100 %
B6: Antal virksomheder, der har udviklet koncepter til nye produkter eller løsninger	32	29	91 %
B7: Min. 95% af SMV'er er fra Region Sjælland	51	57	+100 %
B8: Antal deltagende SMV'er fra Region Hovedstaden overstiger ikke 5%	6	7	+100 %
B9: 25 deltagende SMV'er er under 3 år med cvr.nr. visiteret fra Socialfondsprojektet "Rådgivningsforløb for nye vækstparate iværksættere"	32	41	+100 %

Note: - angiver, at projektholdet endnu ikke er begyndt at samle data ind på denne indikator.

Projektet har overpræsteret på hovedparten af de opstillede outputmål, og er næsten i mål med det forventede antal koncepter til nyudviklede produkter/løsninger (B6), hvilket forventes at blive indfriet inden projektet afsluttes.

6 Effektvurdering

I dette afsnit præsenterer vi evaluators samlede vurdering af mulighederne for, at indsatsen vil skabe de ønskede effekter eller for at nå specifikke effektmål. Det primære grundlag for evaluators vurdering er spørgeskemadata, men i den samlede vurdering indgår også evaluators vurdering af bevillingsmodtagers arbejde med – i forbindelse med implementering af indsatsen – at sikre den størst mulige realisering af indsatsens effektpotentiale.

Om spørgeskemaet

I forbindelse med evalueringen har vi udsendt et elektronisk spørgeskema til deltagerne i indsatsen (via e-mail-liste fra projektholder). Besvarelserne af spørgeskemaet giver et indblik i såvel de forventede som allerede opnåede effekter blandt deltagerne, og er udformet, så det på bedst mulig vis adresserer de indmeldte målsætninger om output og effekter fra ansøgningsfasen.

Undersøgelsen er sendt ud til 62 virksomheder, hvoraf 24 respondenter har besvaret spørgeskemaet, hvilket giver en svarprocent på 39 %. Således udgør data fra spørgeskemaundersøgelsen ikke en præcis beskrivelse af indsatsens effektskabelse, men giver en indikation af den forventede effektskabelse.

6.1 Forudsætninger for effektskabelse

Indsatsens potenti-
ale for effekter

Det er ikke muligt på evalueringstidspunktet præcist at opgøre de effekter, som indsatsen vil skabe efter bevillingsperioden. For alligevel at give et billede af indsatsens *potentiale* for effektskabelse, som er mere retvisende og præcist end output-indikatorerne alene kan vise, præsenterer vi i dette afsnit, hvordan indsatsen konkret har bidraget for at styrke deltageres *forudsætninger* for at omsætte deres udbytte af indsatsen til de ønskede effekter.

Nedenstående tabel viser, i hvilket omfang deltagerne har fået styrket deres forudsætninger for at øge deres innovationsniveau samt udvikle nye produkter og services.

Figur 6 *Indsatsens bidrag til at skabe styrkede forudsætninger for de ønskede effekter*

Hvordan og i hvilket omfang har indsatsen skabt et udbytte for deltagerne, der styrker deres forudsætninger for at skabe effekter? <i>Andel af virksomhederne, der angiver at...</i>	Andel virksomheder
virksomheden fremadrettet vil arbejde sammen med vidensinstitutioner	83 %
de forventer at markedsintroducere et nyt produkt eller service på baggrund af deres deltagelse	71 %
de har fået større fokus på innovation i forbindelse med deres deltagelse	63 %

Kolonnen til højre afspejler andelen af respondenter, der har afgivet de to mest positive svar på en 5-punktsskala. (n=24)

Tallene bekræfter, ligesom ved midtvejsevalueringen, at de deltagende virksomheder er tilfredse med samarbejdet med vidensinstitutionen, og at de som følge

af deres deltagelse i projektet har fået markedsintroduceret et nyt produkt eller en service.

6.2 Forventninger til effekter

Forventning til effekter

Svarene på spørgeskemaet viser, at 42 % af respondenterne forventer, at indsatsen vil føre til et forbedret potentiale for vækst, mens 46 % vurderer, at indsatsen allerede har ført dette med sig.

Figur 7 Deltagernes overordnede positive forventninger til effekter

Andel af virksomheder med forventninger til positive effekter i virksomheden som følge af deres deltagelse	Virksomheder med positiv forventning
Årlig omsætning	67 %
Antal ansatte	63 %

(n = 24)

Over halvdelen af respondenterne har positive forventninger til udviklingen i virksomhedens omsætning og antal ansatte, som følge af deres deltagelse i projektet.

Figur 8 Deltagernes gennemsnitlige effektforventninger (kvantitativt)

Deltagernes gennemsnitlige forventninger til effekter af indsatsen	Gennemsnitlig forventning
Stigning i årlig omsætning (mio. kr.)	1,1
Antal nyansatte	2,0

(n= 24)

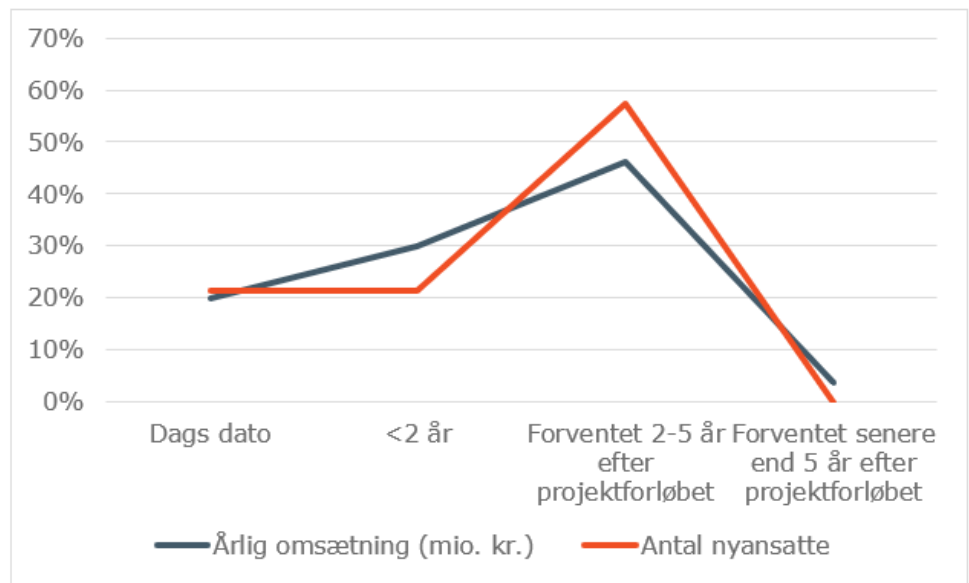
Hvad angår respondenternes gennemsnitlige forventninger til indsatsens effekter hæfter vi os ved, at disse er faldet siden midtvejsevalueringen. Forventninger til stigning i årlig omsætning er faldet fra 3,4 til 1,1 og forventninger til antal nyansatte er faldet fra 2,9 til 2,0. Årsagen til de lavere gennemsnitlige forventninger er svære at afdække af det tilgængelige datamateriale, men datagrundlaget var spinkelt på tidspunktet for midtvejsevalueringen, og dertil var der kun to virksomheder der havde afsluttet deres innovationsforløb, hvorfor billedet kan være skævt af den årsag.

Tidshorisont for effekter

Af de forventede fremtidige effekter, der er nævnt ovenfor, er nogle allerede opnået, mens andre først vil indtræffe senere. Figuren herunder giver et overblik over det forventede tidspunkt for virksomhedernes samlede udbytte af deltagelse.

Figuren viser, at størstedelen af effekterne forventes at indtræffe inden for to år efter deltagelsen i projektet.

Figur 9 Overblik over deltagernes forventninger til timing af effektskabelsen

Note: Estimaterne i ovenstående figur er baseret på deltagernes forventninger angivet via survey.

6.3 Indsatsens effektmål

Tabellen nedenfor viser fremdriften mod effektmålene for indsatsen.

Figur 3 Status ift. de opstillede effektmål på evalueringstidspunktet

	Målsætning i projektperioden	Målsætning efter projektperioden	Status	Procentvis målopnåelse
C1: Antal nye innovative virksomheder	4	24	4	100 %

På tidspunktet for slutevalueringen er der blevet etableret det forventede antal nye og innovative virksomheder, hvorfor vi vurderer, at projektet har bidraget til at øge innovationsniveauet, og herunder produkt- og serviceudviklingen, hos de deltagende virksomheder.

7 anbefalinger og læring

Her præsenterer vi de vigtigste anbefalinger¹ og læringspunkter, som evaluator vil pege på med baggrund i evalueringen. Punkterne er ikke i prioriteret rækkefølge.

Læringspunkt 1

Hvad kan projektet lære os om, hvilke elementer der har betydning for etablering af den gode vidensbro? Generelt har Region Sjælland, sammenlignet med andre regioner, oplevet et fald hvad angår innovation af produkter og services. Projektets fokus har således talt ind i et behov om at løfte innovationsniveauet i såvel regionen som blandt højteknologiske virksomheder. Hertil har etableringen af vidensbroer – dvs. samarbejde mellem virksomheder og en vidensinstitution, været central for at imødekomme regionens udfordringer.

I nærværende projekt er det i høj grad lykkedes at rekruttere virksomheder til innovationsforløbene, og sågar flere end forventet, hvorfor flere nye vidensbroer er blevet etableret. Innovationsforløbene har ifølge de interviewede virksomheder gjort, at afstanden ind til forskningsverden er blevet mindre og endda afmystificeret. Bl.a. vurderer de, at det nu er blevet tydeligt, hvilken viden og kompetencer, som samarbejdet reelt kan aflede, og hvor stor en betydning dette kan have for deres virksomheds innovationsniveau, men også fremtid.

På baggrund af projektets erfaringer finder vi, at følgende elementer har betydning for etablering af den gode vidensbro:

- > **Rekruttering af virksomheder:** Det er væsentligt, at der rekrutteres et bredt udsnit af virksomheder, da det sikrer et repræsentativt udsnit af branchens SMV'er, og gør det muligt at løfte innovationsniveauet bredt set. I forbindelse med rekrutteringen skal virksomhedens alder, størrelse, marked, businesscase, geografisk placering og potentialer/udfordringer derfor være en konsekvent del af overvejelserne (uddybes under læringspunkt 4).
- > **Adgang til rette kompetencer:** En forudsætning for den gode vidensbro er, at matchet mellem virksomhed og forsker er godt og velovervejet. Dette sikres ved at afklare, hvilken forsker der er mest oplagt jf. den pågældende virksomheds innovationsbehov/område og via en indledende samtale mellem virksomhed og forsker. Sidstnævnte er særlig væsentlig, da denne kan være med til at afgøre, hvorvidt der er et samarbejds potentiale eller ej, fagligt såvel som på et personligt og relationelt plan. Det er svært for aktører udenfor vidensinstitutionerne at sikre dette match.
- > **Afstand til forskerne:** Adgang og afstand til forskerne har betydning for virksomhedernes udbytte af innovationssamarbejdet. Særligt viser de afholdte interviews, at des tættere man er på eller i miljøet, hvor den pågældende forsker og øvrige sparringsmuligheder er, des mere får virksomhederne ud af det. Samarbejds miljøer, der muliggør let adgang og kort fysisk

¹ Anbefalinger formidles kun i forbindelse med midtvejsevalueringer.

afstand til forskerne kan med fordel etableres, for at understøtte innovationsprocessen og nedbryde barrieren mellem industri og forskning.

Læringspunkt 2

Tekniske innovationsforløb kræver adgang til testfaciliteter. Blandt de interviewede virksomheder går det igen, at det fysiske miljø og adgangen til testfaciliteter har afgørende betydning for deres innovationsrejse. De virksomheder, der har været tilkøbt DTU Links innovationsmiljø, har alle haft adgang til et laboratorium, hvilket virksomhederne beskriver som gode test- og fremvisningsfaciliteter. Hvad angår sidstnævnte fremhæver flere, at særligt det at kunne fremvise deres produkter eller services har stor betydning ift. et eventuelt salg til en kunde, hvorfor de finder den store anvendelsesfrihed, og adgang til DTU's faciliteter, fremragende. Den fleksible adgang tillader eksempelvis, at udenlandske kunders behov kan imødekommes på eventuelt skæve tidspunkter. I tekniske innovationsforløb bør man derfor sikre, at de deltagende virksomheder har adgang til faciliteter, der kan understøtte test og salgsaspektet i deres innovationsforløb.

Læringspunkt 3

Hvilke rammer kræver det at sammensætte det gode innovationsforløb?

De interviewede virksomheder påpeger alle, at projektets innovationsforløb har adskilt sig væsentligt fra andre projekter/forløb, som de tidligere har deltaget i. Sammenlignet med andre forløb er det deres vurdering, at nærværende forløb har været det ultimativt nemmeste hvad angår administration, udlæg og fleksibilitet, som de hidtil har deltaget i, hvilket har påvirket deres oplevelse af forløbet positivt. Oftest oplever virksomhederne store udfordringer, og dermed også et stort tidsforbrug, i forbindelse med timesedlerne, hvilket de pointerer gør, at processen opleves som ressourcetung og i nogle tilfælde uoverkommelig. Dernæst fremhæver virksomhederne, at de som startups ikke har haft udlæg, hvilket de finder yderst positivt, men også usædvanligt kontra andre forløb de har deltaget i. Slutteligt fremhæves projektets fleksible rammer, som de finder understøttende for den udvikling og proces, og ikke mindst foranderlige hverdag og marked, som de befinder sig i.

Fra andre projekter ved vi, at særligt dokumentationsgraden ofte betragtes som en tung og rigid proces, og at likviditet ofte kan udfordre særligt de mindre og mere nyetablerede virksomheder, da økonomien kan være begrænset. På baggrund af projektets erfaringer kan man derfor søge at sikre et processuelt let forløb, for virksomhederne, gennem følgende tiltag:

- > At have korte og præcise skemaer, og registreringspraksis, til tidsregistrering, da dette samlet set vil sikre mindre tidsforbrug på dokumentationspraksissen, da mængden af fejl vil blive minimeret og dermed kræve mindre håndtering.
- > At en eventuel medfinansieringsdel er overkommelig og realistisk for en mindre og ny virksomhed, således det ikke bliver en hæmmende faktor for virksomhedens videre færd og udvikling.
- > At udforme fleksible forløb der er åbne for store såvel som små ændringer hvad angår idegenerering og udviklingsretning.

Læringspunkt 4

Overvej muligheden for at involvere den lokale erhvervsservice, for at sikre et bredere innovationsløft i hele regionen. Som tidligere bemærket skulle Erhvervshus Sjælland have forestået rekruttering af virksomheder, men det viste sig, at Erhvervshuset i praksis ikke havde tilstrækkeligt kendskab til relevante højteknologiske virksomheder, hvorfor DTU Link selv har forestået rekrutteringen. Selvom der har været rekrutteret flere virksomheder, end forventet, så finder vi det problematisk at hovedparten af de rekrutterede virksomheder har været placeret i "nærområdet", da det har været svært for projektholdet at nå ud til dem der har været placeret længere væk. Dermed kan SMV'er, der ikke har befundet sig tæt på, have uforløste innovationspotentialer.

Til at afhjælpe denne udfordring, og sikre et bredt innovationsløft blandt SMV'erne, vurderer vi, at den lokale erhvervsservice kunne have været involveret i højere grad. Dette ville have gjort det muligt at udnytte det lokale kendskab og sikret geografisk bredde og variation blandt deltagerne, men også sikret kontakt til nye virksomheder, der ikke tidligere har været en del af erhvervsfremmesystemet. For at sikre et bredt innovationsløft kan man derfor i andre innovationsprojekter overveje værdien og potentialet ved at involvere den lokale erhvervsservice.

8 Bilag A: Sådan scorer vi

Overordnet

Alle scorer er udtryk for evaluators helhedsvurdering. Vurderingen er baseret på alle indsamlede data, herunder interviews med projekthold, sagsbehandler, partnere og deltagere samt evt. spørgeskemadata og statusrapporter m.v. I tilfælde med større usikkerhed i datagrundlaget foretager vi typisk et konservativt skøn.

1. Implementering (afsnit 4)

Projektets implementering vurderes på seks vurderingsparametre med en score fra 1-5, hvilket er præsenteret grafisk i rapportens kapitel 4. Den samlede implementeringsscore er baseret på gennemsnittet af de individuelle scorer for de seks parametre.

	Tildeling af scorer for hvert af de seks vurderingsparametre	Samlet implementeringsscore	Trafiklys
Score	Betydning	Gennemsnit	Trafiklys
5	Implementeringen er nyskabende og en inspiration for andre.	3,5 - 5,0	● [GRØN]
4	Implementeringen er meget tilfredsstillende. Få forbedringspotentialer.		
3	Implementeringen er tilfredsstillende. Visse forbedringspotentialer.	2,6 - 3,4	● [GUL]
2	Implementeringen er utilfredsstillende. Store forbedringspotentialer.	1,0 - 2,5	● [RØD]
1	Implementeringen er meget kritisabel.		

2. Målopnåelse (afsnit 5)

Vurderingen af projektets målopnåelse er primært baseret på fremdrift ift. outputmål og sekundært fremdrift ift. aktivitetsmål. Scoren tildeles på baggrund af en helhedsvurdering af projektets målopnåelse, men med udgangspunkt i projektets kvantitative målopnåelse på evalueringstidspunktet. Nedenstående tabel over sammenhæng mellem målopnåelse og trafiklysscore er vejledende.

Trafiklys	Betydning	Slutevaluering	Midtvejs-evaluering
● [GRØN]	Målopnåelsen er som ønsket eller bedre.	95 % +	45 % +
● [GRØN]	Målopnåelsen er lidt under det ønskede niveau.	81 - 90 %	35 - 44 %
● [GUL]	Målopnåelsen er noget under det ønskede niveau.	65 - 80 %	25 - 34 %
● [RØD]	Målopnåelsen er meget under det ønskede niveau.	20 - 64 %	15 - 24 %
● [RØD]	Målopnåelsen er ikkeeksisterende eller tæt på.	0 - 19 %	0 - 14 %

3. Effektvurdering (afsnit 3)

På baggrund af dataindsamlingen (interviews og spørgeskema) fastlægger evaluator en samlet vurdering af muligheden for at realisere det forventede effektpotentiale.

Trafiklys	Betydning
● [GRØN]	Det er tilstrækkeligt sandsynliggjort, at projektet vil kunne realisere de forventede effekter.
● [GUL]	Det er ikke i tilstrækkelig grad sandsynliggjort, at projektet når sine effektmål. Evaluator vurderer dog, at projektet vil realisere mindst halvdelen af de forventede effekter.
● [RØD]	Projektet vurderes ikke at realisere en tilfredsstillende andel af de forventede effekter.